

nýbrž hlavně právě na základě služebních předpisů -- měl obžalovaný možnost, předvídati nebezpečství, které může vzejíti, dá-li k odjezdu vlaku znamení svémocně, nevyčkav předepsaného souhlasu úředníka, službu konajícího a všech průvodčích. Svým jednáním neosvědčil potřebné opatrnosti, a musí za to zodpovídati dle §§ 335 a 337 tr. zák. Zmateční stížnost popírá konečně také příčinnou spojitost mezi jednáním obžalovaného a smrtelným úrazem Rosálie V-ové. Dovojuje, poukazujíc na výpovědi svědků, že V-ová vstoupila do vlaku dříve, než se dal do pohybu, tedy patrně i dříve, než obžalovaný dal znamení k odjezdu, že však pak a s i sestoupila dolů buď pro koš, nebo by přestoupila do jiného vozu, a že tak vlastní neopatrností zavinila úraz, poněvaž po daném znamení k odjezdu jest cestujícím zakázáno z vlaku slézati a znovu do něho vstupovati. Avšak stížnost i zde vychází z libovolného skutkového předpokladu, v rozsudku nezjištěného. Soud zjistil, že V-ová právě v okamžiku, kdy dal obžalovaný znamení k odjezdu, nastupovala a když se dal vlak do pohybu, seděla na dolejší stupátku, z něhož spadla na zem a dostala se pod kola, vlaku, která jí uřízla obě nohy po kotníky. Soud zjistil, že V-ová nemohla řádně se zavazadly nastoupiti proto, že vlak se dal do pohybu předčasně, dříve než mohla nastoupiti. Dle těchto zjištění nelze přičítati V-ové ani spoluvinu na úraze, která by ovšem nevyklučovala trestní zodpovědnosti obžalovaného, neboť neopatrnost poškozeného pachatele neomlouvá. Příčinná spojitost mezi jednáním obžalovaného a smrtelným úrazem V-ové spočívá v tom, že by k úrazu vůbec bylo nedošlo, kdyby se byl obžalovaný zachoval dle své povinnosti a nedal svémocně podnět k odjezdu vlaku.

Čís. 453.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Postoupení bytu s nábytkem za přemrštěnou cenu zakládá sice skutkovou podstatu přímého předražování, nikoliv však nezbytně též přečinu pletich.

Byt a užívací právo k němu nejsou předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona.

(Rozh. ze dne 23. května 1921, Kr I 845/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 23. září 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem pouštění se do pletich dle § 11, čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a přečinem předražování dle § 7 čís. 3 téhož zákona, pokud směřovala proti odsuzujícímu výroku pro přečin přímého předražování, vyhověl jí však co do odsouzení obžalované pro přečin pouštění se do pletich, rozsudek v tomto směru zrušil a obžalovanou z obžaloby pro trestný čin sprostil.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje proti výroku, odsuzujícímu obžalovanou pro přečin pletich dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb

z. a n., důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., proti výroku, kterým uznána byla vinnou přečinem předražování dle § 7 čís. 3 téhož zákona, dovglává se zmatku dle § 281 č. 5 tr. ř. V onom směru stížnost, uplatňující právní názor, jakoby i pojmu pletich odpovídalo jen takové jednání, které je podobno řetězovému obchodu, dovozuje, že předpokladem podřadění případu pod pojem pletich jest, by tu bylo nějaké jednání s osobami třetími v roli prostředníka, vsunutí se mezi osobu, byt nabízející, a osobu, byt hledající, provázené mimo to úmyslem, těžiti z toho nepřiměřeným způsobem. Obžalovaná prý však jednala s osobou, hledající byt, přímo a požadovala úplatu pouze pro sebe tak, že prý v jejím jednání lze spatřovati nanejvýš přečin předražování. Důvod zmatku dle § 281 čís. 5 tr. ř., totiž neúplnost výroku, kterým jednání obžalované podřaděno bylo skutkové podstatě přečinu předražování dle § 7 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., spatřuje zmatečnou stížnost v tom, že soud nalézací nedal zjistiti skutečnou cenu nábytku, za který obžalovaná včetně přenechání bytu požadovala 120.000 K, tak, že výrok rozsudkový, jenž označuje onen peníz jako cenu zřejmě přemrštěnou, jehož důvodům prý chybí ale přesné údaje o opravdové ceně nábytku, prý se necpírá o žádnou skutečnost zjištěnou. Touto námitkou stížnost důvodu zmatku dle § 281 čís. 5 tr. ř. neprovádí, nýbrž, dovolávajíc se toho, že bylo povinností soudu, cenu nábytku zjistiti přesněji, znalcem nebo soudním ohledáním, jednak vytyká domnělé nedostatky řízení, jednak nepřímou brojí proti přesvědčení, k němuž dospěl soud volnou úvahou výsledků hlavního přelíčení dle § 258 tr. ř. jakož i podle volného uvážení všech okolností ve smyslu § 18 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n., a dle něhož částka 80.000 K, kterou obžalovaná z celkového peníze 120.000 K počítala za nábytek se zařízením bytu, byla cenou zřejmě, ba úžasně přemrštěnou vzhledem k tomu, že nábytek neměl, poněvadž šlo o nábytek starý, opatřený kdysi za 10.000 K, nemoderní, větší ceny nynější nežli 20.000 K nebo snad o něco málo více. Bylo proto zmatečnou stížností jako dle zákona neprovedenou zavrhnouti, pokud, jak dolíčeno, jde o zmatečnou stížnost ohledně přečinu předražování. Vyhověti bylo však zmatečnou stížnosti, pokud se obrací proti odsouzení obžalované pro přečin pouštění se do pletich ve smyslu § 11 čís. 4 zákona o trestání válečné lichvy, byť i ne z důvodů, ve stížnosti uváděných. Rozsudek podřaduje pod pojem tohoto trestného jednání týž čin, pro který obžalovanou uznal vinnou také přečinem přímého předražování, a který záležel v tom, že obžalovaná požadovala za nábytek ze dvou pokojů s koberci, záclonami a americkými kamny a za přenechání bytu o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím 120.000 K. Také v důvodech spojuje rozsudek požadavek za odprodej nábytku s požadavkem za odstoupení bytu pod jedno hledisko. Právní stanovisko soudu nalézacího však není správné. Obžalovaná, poživatelka domu, v němž je byt, o který jde, nepožadovala přemrštěné ceny za byt, který chtěla pronajmouti, jako takový, to jest nepožadovala zřejmě přemrštěného nájemného. Předpoklady § 8 zákona o trestání válečné lichvy dány tedy nejsou. Obžalovaná však činila pronájem bytu závislým na podmínce, že nájemník koupí zařízení bytu za 80.000 K a, požadovala vedle toho 40.000 K za to, že W-ovým byt vůbec odstoupí, to jest pronajme. Tato právní jednání jsou dle §§ 12 a 14 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. zapovězena a dle § 29 téhož zákona trestna, arci

nikoli soudně, nýbrž politickou okresní správou. Tím by sice trestnost soudní dle zákona lichevního nebyla vyloučena. Než musily by přistoupiti okolnosti, které, přesahující rámec, předpokládaný v uvedených paragrafech cit. zákona, spadaly by již pod pojem pouštění se do pletich. Toho soud zrušovací v jednání obžalované neshledává. Soud nalézací poukazoval k tomu, že byt měl býti postoupen postranně, nedovoleně, že bylo pokoutně, protizákonně obchodováno s nábytkem a zařízením bytu za současného postupu bytu. Nehledě k tomu, že přímý odprodej nábytku z bytu, jehož se uživatel vzdává, novému nájemníku nelze dobře nazývati obchodováním s nábytkem, není na odprodeji takovém v tomto případě nic postranného, pokoutního nebo podloudného. Také postup bytu z pronajímatele na nájemníka není takovým. Arci bylo jednání obžalované za zjištěných okolností zakázáno, ale tato povaha činu postižena je právě již ustanovením § 29. zák. shora uvedeného a nezakládá sama o sobě též skutkové podstaty pletich. Pokud jde tedy o nábytek, dopustila se ovšem obžalovaná přečinu přímého předražování, jímž též byla uznána vinnou, k tomuto činu jejímu však nepřistupuje nic, co by sáhlo za odsouzením tím již postižené ohrožení zájmů bezprostředního nabyvatele nábytku a odůvodňovalo použití § 11 čís. 4 zákona o trestání válečné lichvy. Co pak se týče postoupení bytu, dlužno uvážit i to, že, pokud není tu místa pro podřadění činu pod § 8 cit. zákona, nelze na postoupení, to jest pronájem nebo podpronájem bytu vůbec použiti trestních ustanovení zákona o trestání válečné lichvy, poněvadž schází podmínka § 1 tohoto zákona. Byt jako takový není věc movitá a užívací právo, o něž tu vlastně jde a jež se za nájemné přenáší na nájemníka, aby se po uplynutí doby nájemní zase vrátilo na pronajímatele, nelze rovněž podřaditi pod pojem předmětů potřeby jakožto věcí movitých, sloužících přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Není se tedy ani třeba obíratí otázkou způsobilosti jednání obžalované, stupňovati cenu předmětu potřeby. Co do odsouzení pro přečin dle § 11 čís. 4 zák. o trestání válečné lichvy bylo proto zmateční stížnosti vyhověti.

◀ Čís. 454.

Nedopatřením obhájcovy kanceláře nelze ospravedlniti návrh na navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty.

(Rozh. ze dne 24. května 1921, Kr I 491/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání žádost obžalovaného za navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k opovědění zmateční stížnosti do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chebu ze dne 10. března 1921.

Důvody:

Dle § 364 čís. 1 tr. ř. může obžalovaný, zmeškav lhůtu k opovědění zmateční stížnosti proti rozsudku, domáhati se navrácení v předešlý stav jen tehdy, když prokáže, že neodvratná překážka bez jeho nebo jeho obhájce zavinění mu nemožným učinila lhůtu dodržeti. Této podmínky zde